

سردسته کول

(قاراداغ شاعرلرينين تذکرةسى)

ایکینجی جلد

توپلایان: حسین دوستی

سرشناسه : دوستی ، حسین ، ۱۳۳۸ .
 عنوان و نام پدید آور : بیردسته گل : (قارداغ شاعرلرینین تذکره سی) توپلایان حسین دوستی .
 مشخصات نشر : تبریز ، یاران
 مشخصات ظاهری : ۲۸۸ ص
 شابک : ۰ - ۵۹ - ۲۳۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 یادداشت : ترکی
 موضوع : شاعران ایرانی -- آذربایجان -- سرگذشتنامه
 موضوع : شعر ترکی -- ایران -- قرن ۱۴ -- مجموعه ها
 رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ پ ۹ ۵۸۴ / ۳۱۴ PL
 رده بندی دیویی : ۸۹۴ / ۳۶۱۱۰۰۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۱۶۴۲۷

بیردسته گل (قارداغ شاعرلرینین تذکره سی)

○ گردآورنده: حسین دوستی ○ ناشر: یاران
 ○ لیتوگرافی: یاپراق ○ چاپ: شهاب ○ تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
 ○ اندازه: رقعی ۲۸۸ صفحه ○ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰
 شابک: ۰ - ۵۹ - ۲۳۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 حق چاپ محفوظ است ○ قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

مراکز پخش انتشارات یاران

تبریز- خیابان امین ، پاساژ کریمی تلفن: ۵۵۴۱۱۳۱ - ۵۵۶۷۹۲۵
 خ امام ، نرسیده به سه راه تربیت ، نشر یاران ، کتابفروشی نوبل
 تلفن: ۵۵۵۷۲۹۶ تلفاکس: ۵۵۵۱۴۶۲
 انتشارات آذربایجان تلفن: ۵۵۴۱۱۳۱

منظوم تقریظ

خدایه آر خالان دوستوم

شهرلرده کتاب لارین، اوخور پیر و جوان دوستوم
مجالسده اولور فضلین، هر انسانه عیان دوستوم
پژوهش آسماتینده «حسین» جان! پارلاق اولدوزسان
آچام گر مطلبین اوستون اولار یوز داستان دوستوم
یازین فصلی چخار هر ایل، ولاین شانلی ایران دا
باهار «بیر قوجاق سنوگی» بین یقین گورمز خزان دوستوم
«ارسلان» ماحالیندا، آچیسان گلشن دانش
منه «بیر دسته گول» یوللا اولوم تا شادمان دوستوم
ووروم بلبل کیمی چه چه، بو تیریزده سحر آخشام
آلیم شاعرلرین عطرین او گولدن هر زمان دوستوم
الینده بیر قلم وار دیر، اخیر قاینار بولاق لار تک
همیشه علم گلزاری، تاپیر یوردومدا جان دوستوم
باییرسان ترکی فارسینی، وطنده هر گنجه گوندوز
اولورسان علم باغیندا، چالیشقان باغبان دوستوم
گلیستان ادیبلرده دولاندین چوخ تلاشله
دیه رلی سوزلرین اتدین کتابیندا بیان دوستوم

قرايح وار «قاراداغ» دا وزيرلر دريا تک دالغا
 اگر چی کنج عزلتده، قاليلار بی نشان دوستوم
 زرین قدرین بیلر زرگر، یازیلار لوح امثاله
 بوتون خوشحالدير ایندی ایشیندن شاعران دوستوم
 حمسایت انیلنه ن آزدور، بوگون ارباب دانشدن
 بیلیر بو مطلبی هر کس سوزومده یوخ یالان دوستوم
 درم داران عالمده کرم یوخدور دنییب سعدی
 توکل انیله الله خدایه آرخالان دوستوم
 سوا هر کیمسه اوز عمرون، جهاندا علم راهنده
 او گورمز بیمه سیز لر تک بو دنیاده زیان دوستوم
 مزار «شیخ شهاب الدین» مطاف اهل عرفاندير
 کؤمک آل روح پاکیندان، اهرده هر زمان دوستوم
 داشیب «سلطانی» نین طبعی، اینده ایسلانیب دفتر
 اولوبدور شیرین اشعاری، آخان سو تک روان دوستوم
 یازیب خامه م بو اییاتی کمال اشتیاقیلن
 قرائت انیله سین هر گون، وطنده مهربان دوستوم

مروده: هادی منطقمحمدی (سلطانی) - ۳۱ فروردین سال ۱۳۹۰

* بو منظوم تقریظ و تخریج بیت لر، هرملی دین عالمی و بویوک شاعریمیز حضرت حجه الاسلام و المسلمین آقای هادی
 منطقمحمدی (سلطانی) نین اسمسلی خوقلان یازیلبت و قره داغ شاعرلرینین تذکره سی اولان کتبلاردا - بیر قوجاق سنوگی
 و بهر دمه گول - اغتسلص و نولایب. بیز بویوک امتلین عیلت، لریندن تشکرلریمیزی بیلیریک.

فهرست

۷	باش سؤز
۱۰	رافعی (غفار رافعی)
۱۶	کنیز فاطمه (امیلی)
۱۹	میر محمود (چاووش میر محمود ورزقانی)
۲۱	بهادر (محمدصادق بهادری)
۲۳	پورزمان (عباسعلی پورزمان)
۲۶	عزیز قاسمی (مسکین)
۳۰	انتظار (ایمان ایرانی)
۳۳	بخشی (محمد بخشی)
۳۷	اقبال (فتح اقبالی)
۴۶	مکتبی (ایوب قهرمانی)
۵۱	صاحب (صاحبعلی یوسفی گلپیر)
۵۴	منفرد (علی منفردی)
۵۸	شهاب (حسین شهاب پور اهری)
۶۱	ثالث (سلیمان جودی)
۶۵	عاطف
۶۸	اسلامی (مسعود اسلامی)
۷۵	فروتن (حسن فروتن اقدم)
۷۹	صامت (پرویز خدادادی)
۸۲	سایه (غلامرضا وطنی)
۸۶	دیپازر (بهروز دیپازر)
۸۹	عبدی (ابیرام عبدی)
۹۶	نصیری (حافظعلی نصیرزاده)
۱۰۳	شکیبی (یلدا شکیبی)
۱۰۶	ایمان (ایمان دانتر)
۱۰۹	گولدرولو ولی (ولی شامحمدی)
۱۱۲	هادی (اسماعیل هادی)
۱۱۶	صادق (اللهویردی صادقی)
۱۲۱	حیدر (حیدر نوروززاده)
۱۲۷	حامد (میرحسن فخرانی اقدم)

۱۳۱	دوستی (حسین دوستی)
۱۳۶	کوکبی (یوسف کوکبی)
۱۳۹	مجنون (اسدا... اسدی)
۱۴۳	قاسمیگللو (دکتر ابوالفضل قاسمیگللو)
۱۴۶	راضی (حسین رضاپور یوسفلو)
۱۵۱	سولنوں (یلدا... نعمتپور)
۱۵۶	الیاس (الیاس امیرخانی)
۱۵۹	سوی تورک (دکتر حسین شرقی درهچک)
۱۶۸	دادا امینلس (ابوالفضل عظیمی بیابوردی)
۱۷۲	داغلی (سلیمان صفریان)
۱۷۵	نامی (یعقوب نامی)
۱۷۹	اتولیلی (عائیق عباس حسرتی)
۱۸۴	ولی قازاداغلی (ولی خانکشی زاده)
۱۹۰	کریم قهرمانپور
۱۹۴	حمید (حمید انبان)
۲۰۱	وقار (قیاس نعمتپور زیریان)
۲۰۴	سایاچی (رضا عالی)
۲۰۷	عطا (مهندس صولت عطاوو)
۲۱۴	معروف (ابوالفضل عباسی مروفان)
۲۲۱	محمودی (شهرام محمودی)
۲۲۴	هدایت (هدایت تقوی)
۲۳۰	شیخی (امیدعلی شیخی)
۲۳۹	آلشیق (محمد عبادی قاراخانلی)
۲۴۳	سنودا (فهمیده صدی)
۲۵۲	اسلامی (قیام اسلامی)
۲۵۶	صونا (صونا زمانزاده)
۲۶۲	صمد (صمد فرضی)
۲۶۸	نازنین (خدیجه فرجیان فرد ریجان)
۲۷۱	عزتی (مصطفی عزتی)
۲۷۶	محمودی (رقیه محمودی)
۲۸۲	گونش (صدیقه آتولوپور)

باش سۆز

گۆزەللىكلەر يوردو، قوچاقلىقلار بئشىگى اولان، مقدس تورپاگىمىز آذربايجان،
 ائله جەدە هنر و ادبيات اوجاغى اولموشدور. اينجه خيالى، دهرين دوشونجهلى و
 عموم بشرىت اوچون سعادىت آرزىلى شاعرلر بئجرمىشىدور.

قره داغ ماحالى، آذربايجانين بير محتشم بؤلگه سى دىركى اونودولماز
 شخصيتلر بئجرديپ و آذربايجانين شعر و موسيقى اوجاقلاريندان سايلىر.

قره داغ، وطنىمىز چيرپينان اوره گى، گۆره ن گۆزودور. اونون صفالى سيرا
 داغلارى، گۆزەل هاواسى، ياشيل مئشه لرى، دره لر بويو شاققىلتى ايله آخان
 سولارى، باش - باشا وئرىپ، قره داغلى لار كىمى دوشونجه لى انسانلار، هنرمندلر
 بۇيوتموشدور. سايسىز قالالار و مقدس ابيده لر ين قره داغدا يئرله شمه سى، تصادفى
 حال دئيلىدور. قره داغلى لارين ايلرر بويو يابانجى لار اونونده داينايىپ، آزادلىق يولوندا
 مبارزه اپارماقلارى، اذعامىزى ثبوت ائدىر. اۇنا گۆره ده سنگرلر ده بوى آتان
 آزادلىق سئوه ن بير ملت، سازسىز و سۆزسوز ياشاپ بيلمەزدى. قره داغ، آشىقلار و
 شاعرلر مسكنى دىر. هله اونون آشىقلارى، شاعرديلر. قره داغدا آنادان اولان
 اوشاقلار، ائله بيل شاعر دنيايا گليرلر. ائالارين لايلاسيلان بوى آتپ، آشىقلارين
 سازينان توى ائله ييب، ننه لر ين آغى لارى و اوخشاملارينان دا تورپاغا كئدىلر!

قره داغ شاعرلىرى، وقارلى، كونلوتوخ انسانلاردىلار. اولار شهرت ايچون شعر
 يازمايىپ لار، ادعاسىز شعر يازىپ، گنجە گوندوز اثرلر يارادىپ، ادبياتىمىزدا بويوك
 خدمتلر ائدىلر. اولارين شعرلىرى، خالقين اوره يينده يئر توتوب، ديلدن ديله آخىپ،
 شهر به شهر يول آچىپ، قولالاردا قالب. كتابسىز، دفترسىز، بير بويوك ديوان
 يارادىبلار.

قره داغ شعرینده، ایستهرسه کلاسیک فورمالاردا، ایستهرسه سربست شعرده، وطن دویغوسو، خالقا باغلیلیق، سئوگی محبتی، دینی - عرفانی ایدیالار، طبیعت وورغونلوغو.... دالغا ووروب، اوخویانی - ائشیدهنی واله ائدیر.

قره داغ بؤلگه سینی مختلف ماحالار تشکیل ائدیر. بو شعر مجموعه سینده - قره داغین ۱۸ ماحالینین شاعرلریندن سوز آچیلیب. آللی گوللو یایاقلاردان، دومانلاردا گیرله ن قایا ییقلاردان، داغلارین آراسیندان، شوش قایالارین باشیندان، عطیرلی چیچکلرین اویلاغیندان، محبتلی - سئوینجلی ائولرین اوتاغیندان، بوتون کندلردن، اویالاردان، شههرلردن، شاعرلرین سراغینا گئدیب، اولاردان شعرلر گتیرمیشیک. اهر، کلمبر، خودافرین، هریس، ورزقان، خاروانا، هوراندا...! شاعرلرین آدی، یاشایش تاریخی اساسیندا یازیلیب و ردیف لنینیدی.

بورادا دئمه لییم کی بو شعر مجموعه سینین وجوده گلمه یی، بویوک ادبیات خادمی اولان، حاج حسین قلیزاده نین ایشاره سی و تشبث ایله اوز وئریب. بو ادلیم شخصیت، یاران انتشاراتی نین مدیری، بیزه یول گؤستریب و بو مجموعه نین بیناسینی قویدوروب. تشکؤرلر ائدیب و میتدارلیقیمی بیلدیریرم.

شعرلرین بیر حیصه سین شاعرلر اوزلری، محبتله منیم اختیاریمدا قویوبلار، ساغ اولسونلار. بیر حیصه سی ده مطبوعاتدان، کتابلاردان گؤتورولوب. شاعرلهرینه الیمیز چاتما ییب و یا اینکه گئچمیش عصرلرین شاعرلری ایمیشلر. بئله لیکه بو شعر مجموعه سی، قره داغین ۶۰ نفر شاعر و آشیق لاریندان اؤرنک لر اولموش و

ایکینجی مجموعه ساییلیر^۱ و اونا «بیر دسته گول» آد قویموشوق دوغروسودا، «گولدسته» ترکی جه بو گونکو مجموعه دئیلن اثرلره دئییلیر. قاباقجا اونا جُنگ، سفینه و تذکره کتابی دا دئییلیردی^۲. هر حالدا بودا «بیر دسته گول» ادبیات باغچاسیندان سیز عزیز اوخوجولارا. «ابوالفضل نصیری» قاراداغین عالی مضمونلار یارادان شاعری دئمیشکن:

توشورم چؤلره گول اختارماغا
هر داغدان دره دن یئنی گول تاپام
توبالایام بیر یئره شوچیچکلی
یئنی باغ دوزه لدم گولستان یاپام^۳

امیدم وارکی اوخوجولار به یه نیب و اوننی آقیشلاسینلار. آلاهدان قسمت اولسا، گله جکده، قره داغین بیر آیری شاعرلریندن ده، شعرلر ییغیب و اوچونجی مجموعه نی، ترتیب ائده جه ییک!

ساغ اولون
حسن نوسی
اهر - ۱۳۹۰ نجی ایلین یاز فصلی

۲ - بیرینجی قره داغ شاعرلری تذکره سی ۱۳۸۸ده «بیر قوجاق سنوگی» عنوانیله چاپ اولوب.

۳ - مجله خداآفرین، شماره ۷۳، مقاله آقای دکتر محمدرضا کریمی، ص ۳۳.

۴ - کتاب «سنوگی - دؤیوش» - چاپ تبریز، ۱۳۸۲.

رافعی

حاققیندا یازیلی منبع لرده تکجه اون سکیز اینجی یوز ایلده یاشادیغی قئید
 ائدیلیبیدیر. شفاهی ائل ادبیاتیندا داستان روایتینه گۆره دئیلن یوز ایلده کلثیرده
 کلثیرخان ابراهیم خانین اوغلودور و آدیدا غفاردیر. رافعی اونون شعر آدیدیر. او واختین
 ساوادللی شاعری اولان کلثیرلی علی نین مکتیبینده شاگردیمیش.
 بیر سئوگی رقابتی اوزره اؤز استادینی سؤز مئیدانینا چاغیریر:

علی خاطر قالسین کۆنول قالماسین،

لاف ائلمه دور گل مئیدانه علی

سؤیله گینن سووالیمین جوابین

دانشگیلان مردی، مردانه علی

بیر نئچه گون دئیشمه دن سونرا علی گنجه سیله کلثیردن قاچیر قاراباغ گئدیر
 دستان روایتینه گۆره اون ایل اوردان قالیر بیر گون کلثیردن گلن بیر نامه علینی مجبور
 ائدیر اؤز شهرینه قايتسین:

علی یم کئچمیشم سردن

عقلیم چاشیر هردن - هردن

نامه گلیب کلثیردن

سالیب یامان اودا منی

غربتنن قاییدان علی کلثیرین خان باغیندا رافعی یه توش گلیو او گننه علی یه
 مئیدان اوخویور بیر نئچه دئیشمه دن سونرا علی چوخ یالواریر رافعی قبول اتمیر علی
 اونا قارقیش ائدیر و رافعی خسته دوشور:

باشینا دولانیم استادیم علی،

ائتدیگیم خطایا باغیشلا منی،

سنه کمک اولسون او شاهی مردان،

او گۆزل مولایا باغیشلا منی.